

د اساساتو یو-نیم ورځنی روزنیز پروگرام: د لومړۍ کرښې کارکوونکو لپاره د خطر د پوهاوي او ټولنیز

مشارکت (RCCE) بیا پېژندنه

افغانستان – د کووید-۱۹ RCCE کارډله (سپټمبر ۲۰۲۰)

جلسه/د زده کړې موخې	منځپانګه	د وړاندې کولو میتود	اړین توکي
---------------------	----------	---------------------	-----------

د روغتیا نړیوال سازمان (WHO) د ۲۰۲۰ کال په مارچ میاشت کې د کووید-۱۹ د خطر پوهاوي او ټولنیز مشارکت (RCCE) کارډله جوړه کړه، ترڅو په افغانستان کې د دغې وبا د کنټرول لپاره د حکومت له لوري د رهبري کېدونکو RCCE هڅو ملاتړ وکړي. په داسې حال کې چې د بشردوستانه غبرګون ابتدايي تمرکز د خطر پر پوهاوي او ټولنیز مشارکت (RCCE) و، په ځانګړې توګه د خطرونو د پوهاوي د رسولو په اړه، خو د بشري پالني هېوادنۍ ډله (HCT) او همکار بشري ارګانونه د دغه ډاډ ترلاسه کولو ته ژمن وو، چې مېرمنې، سړي او ځوانان د دغه غبرګون د ډیزاین په اړه د معلوماتو او لارښوونې او همدا راز د وړاندې کولو په اړه یې د فیډبک ورکولو او لا اغېزناک توب او حساب ورکونې د ښه والي لپاره ژمن وو.

کووید-۱۹ ته د غبرګون له بشپړ عملي کېدو سره به د خطر پوهاوي او ټولنیز مشارکت (RCCE) کارډله د یوې فرعي ډلې په توګه اغېزمنو خلکو ته د حساب ورکونې (AAP) کارډلې په جوړښت کې مدغم شي. تمه ده، چې دغه ادغام به د ۲۰۲۰ کال په دویمه نیمایي کې وشي. اغېزمنو خلکو ته د حساب ورکونې (AAP) کارډله د کال په لومړیو کې د ټولنیز مشارکت کارډلې پر ځای کومارل شوې وه.

په جولای میاشت کې د خطر پوهاوي او ټولنیز مشارکت RCCE کارډلې له غړو او نورو بنسټونو څخه د روزنیز ملاتړ او موادو لپاره له بېلابېلو غوښتنو وروسته، د روغتیا نړیوال سازمان (WHO) او UN-Habitat یوه خپلواک سلاکار ته سپارښتنه وکړه، چې د کووید-۱۹ پر وړاندې د ګڼ-سازماني غبرګون د ملاتړ لپاره د RCCE په اړه د افغانستان لپاره دوه ځانګړي لارښودونه چمتو کړي. په دغو دوو روزنیزو لارښودونو کې، چې یو یې د لومړۍ کرښې د کارکوونکو لپاره یونیم ورځنی تړنېنګ دی او بل یې هم د ښاروالۍ د چارواکو لپاره نیم ورځنی تړنېنګ دی، د خطر پوهاوي او ټولنیز مشارکت RCCE اړوند د کووید-۱۹ په اړه نړیوالې لارښوونې او په ورته وخت کې د افغانستان ځانګړې وضعیت په نظر کې نیول شوی او په هېواد کې له شته نورو ټولو روزنیزو پروګرامو څخه یو بېل پروګرام دی. د لومړۍ کرښې د کارکوونکو لپاره دغه تړنېنګ له ټولني سره د مخ کېدونکو ټولو ډلو لپاره ډیزاین شوی، هغه که د ماشومانو د فلج یا پولیو د واکسینو په وېش کې، یا د وېش په هر بل ډول پروګرامونو کې، یا د ماین پاکۍ په فعالیتونو کې، یا د کووید-۱۹ د پوهاوي په پروګرامونو کې او یا هم محافظتي فعالیتونو کې ښکېل وي.

د زده کړې موخې:

۱. د خطر د پوهاوي او ټولنيز مشارکت (RCCE) د مفهوم او اهميت په اړه گډ پوهاوي رامنځته کړئ.
۲. د خطر د پوهاوي او ټولنيز مشارکت (RCCE) بنسټيز عناصر تعريف او تشریح کړئ، چې عبارت دي له:
  - د ټولني او د هغې د شرايطو درک کول.
  - د مشارکت او دوه اړخيز ارتباط تقويه کول.
  - د ټولني د فيډبک راټولول او غبرگون.
۳. د تمرینونو، سيناريوگانو او د مېز پر سر تمرین له لارې په عملي توگه د پورته يادو شوو اساسي عناصرو د پلي کولو لارې چارې کشف او ډيزاين کړئ.
۴. د هغو تخصصي ارگانونو په اړه پوهاوي ترلاسه کړئ، چې د خطر د پوهاوي او ټولنيز مشارکت (RCCE) تخنیکي خدمات او انفرادي سازمانونو او کارډلې ته ملاتړ چمتو کولی شي.

وراندیز شوی مېتودولوژي: د لویانو زده کړې، لارښودیزه تگلاره

دغه دوه روزنيز پکېچونه د "لویانو د زده کړې له اصولو" څخه په کټي اخیستنې سره طراحي او جوړ شوي دي. د لویانو د زده کړې مېتود تر هر څه وړاندې د گډونوالو شته تجربو او معلوماتو ته ترجیح ورکوي او هغوی تشویقوي چې له نوې زده کړې سره د مخ کېدو پرمهال څه نا څه خپلې دغه تجربې او معلومات شریک کړي. د گډونوالو د ښکېلولو کيلې د تجربې او تیورۍ ترمنځ د ارتباط رامنځته کول دي. په ټولیز ډول، دغه تگلاره د یوه داسې روزونکي ده چې د بحثونو د آسانچارې په توگه کار کوي، نه د یوه واقعیتونو تولیدوونکي په توگه.

د لومړۍ کرښې کارکوونکو لپاره یو نیم ورځنی ترېنېنگ بیا له یوې "لارښودیزې تگلارې" څخه په کټي اخیستنې سره طراحي شوی، ځکه نو دا روزنيز پکېچ د منځپانگې د تنظیم او تطابق لپاره د لا زیاتې انعطاف پذیرۍ او فرصتونو وړاندې کولو په موخه په دوو بېلابېلو طریقو د کارونې وړ دی. لومړی دا چې دغه یونیم ورځنی روزنيز لارښود د یوه داسې مستقل بنسټيز ترېنېنگ په توگه د کارونې وړ دی، چې په عملي او د متقابل تعامل په لارو چارو د خطر د پوهاوي او ټولنيز مشارکت RCCE اساسات راسپړي. په ټاکلي وخت به بیا د خطر پوهاوي او ټولنيز مشارکت (RCCE) کارډله، د کارډلې له غړو سره په مشوره، یو داسې روزنيز تقویم هم ډيزاين کړي، چې د یوه هېوادني روزونکي له خوا به د کال په وروستیو کې خپور شي. او دویم دا چې دغه یونیم ورځنی ترېنېنگ د مستقلو لارښودونو د یوې داسې بسټي په توگه هم د کارونې وړ دی، چې انفرادي سازمانونه به یې د دوی اړتیا او زماني محدودیتونو ته په کتلو سره، د دوی په شته وړتیا او پراختیایي پروگرامونو کې له تطابق وروسته کار ته چمتو او پلی کړای شي.

د خطر پوهاوي او ټولنيز مشارکت کارډله (RCCE WG) دغو دوو روزنيزو لارښودونو (د لومړۍ کرښې د کارکوونکو لپاره یونیم ورځنی ترېنېنگ او د ښاروالیو د چارواکو لپاره نیم ورځنی ترېنېنگ) ته د یوه داسې فرصت په سترگه گوري چې له مخې یې نور اړوند لارښودونه هم پلان او ډيزاين کړي. دغه کاري تگلاره اغېزمنو خلکو ته د حساب ورکونې (AAP) د کارډلو په چوکاټ کې د مخامخ ستراتيژیکې اړیکې د ظرفیت جوړونې د پروگرام برخه کېدای شي، چې له لارې یې متخصص ارگانونه RCCE/AAP تخنیکي خدمات او انفرادي سازمانونو او اغېزمنو خلکو ته د حساب ورکونې (AAP) کارډلې ته ملاتړ چمتو کوي.

وخت	جلسه/د زده کړې موخې	منځپانگه	د وړاندې کولو میتود	اړین توکي
08:30 09:00 (30')	لومړۍ جلسه: ښه راغلاست او پېژندنه • کډونوالو ته ښه راغلاست، د تربینګ معرفي او د زده کړې د موخو تشریح	- ښه راغلاست او پېژندنه. - د زده کړې موخې او اجنډا. - د ارزونې د فورم پېژندنه. - داخلي اصول. - وړاندیز شوې مېتودولوژي. - وقفه/تفریح (TBD)	- ښه راغلاست (جګپوری استازی، TBD) - پېرېزېنټېشن (آسانچاری، F) - TBD - TBD	- سلايدونه - اجنډا - د ارزونې فورم - TBD
09:00 10:00 (60')	دويمه جلسه: RCCE څه او ولې مهم دی؟ • تشریح کړئ، چې ارتباطات ولې مرسته ده. • تشریح کړئ، چې RCCE څه دی او څه نه دی او د تعريف په اړه يې اساسي نکات. • د RCCE د څلورو اساسي ارکانو نومونه واخلي او ځان پرې پوه کړئ. • تشریح کړئ، چې د پروګرامونو د کیفیت لورونې او ځواب وینې لپاره RCCE ولې اساسي اهمیت لري.	- د (عامې روغتیا) ټول بېرني حالتونه څه مشترکات لري؟ - RCCE څه دی؟ - څلور ستې یا RCCE. - RCCE ... نه دی. - RCCE ولې مهم دی. له اېبولا او کویید-۱۹ څخه ترلاسه شوي درسونه.	- کړويي تمرین - عمومي بحثونه	- سلايدونه - قلم او کاغذ - فليپ چارټ - مارکرونه
10:00 10:30 (30')	درېيمه جلسه: د خطر په اړه خبراوی (I) • د خطر ارتباطات (RC) تعريف کړئ او اهداف او اصول يې تشریح کړئ. • تشریح کړئ، چې ولې باور او همغږي د وبا د کنټرول لپاره مهم دي.	- د خطر ارتباطات (RC) څه دي؟ - د خطر ارتباطاتو (RC) موخې او لارښود اصول. - باور څه دی؟ همغږي ولې مهمه ده؟ - د څه په اړه اړیکې ونيول شي؟ د مسیج کولو طر.	- پېرېزېنټېشن (F) - کړويي تمرین - عمومي بحثونه	- سلايدونه - فليپ چارټ - مارکرونه - کارپانې - معلومات پانې
10:30 10:45	د چای وقفه			

- سلايدونه - فليپ چارټ - مارکرونه - کارپانې - معلومات پانې	- پرېزېنټېشن (F) - گروپي تمرين - عمومي بحثونه - رول لوبونه	- اړیکه څه ډول وشي (I)؟ "ستايل": ښه او بد پيغام رسوونکي. - اړیکه څه ډول وشي (II)؟ چينلونه او نفوذ لرونکي.	درېيمه جلسه: د خطر په اړه (II) <ul style="list-style-type: none"> تشریح کړئ، چې څه د ښه/بد ارتباط ټينګولو باعث کېږي. د پوهاوي رول لوبونه او فعال غور نيول. تشریح کړئ، چې کوويد-۱۹ څه ډول له ټولنو سره زموږ د کار څرنګوالی او زموږ پر کاروونکو چينلونو اغېز ښندي. 	10:45 11:45 (60')
- سلايدونه - فليپ چارټ - مارکرونه - معلومات پانې - کارپانې	- پرېزېنټېشن (F) - گروپي تمرين - عمومي بحثونه	- د کلي-ښار معما: د RCCE او AAP لپاره يې معنا څه ده. - د ښاري سيمو ځانګړنې: درې ګوني ابعاد 3Ds. - د يوې ټولې او د هغې د شرايطو د درک لپاره "لازمي بنسټ": لومړی پړاو: د دويمې موادو تحليل، دويم پړاو: د ونډه والو نقشه برداري. - ښاري/کليوالي ونډه وال: مدني ټولنه، عامه سکتور او خصوصي سکتور.	څلورمه جلسه: د ټولې او د هغې د شرايطو درک کول <ul style="list-style-type: none"> د کليوالي او ښاري سيمو ترمنځ پر اړیکه پوهېدل او د RCCE او AAP لپاره يې اهميت. تر ليدنې وړاندې، د يوې ټولې او د هغوی پر شرايطو د ابتدايي پوهېدو لپاره په دوو پړاوونو کې يو لړ وسايل کشف او وکاروئ. 	11:45 13:00 (75')
د غرمې ډوډۍ				13:00 14:00
- سلايدونه - معلومات پانې	- پرېزېنټېشن (F) - عمومي بحثونه	- کېدون او ځواک - د کېدون نوع پېژندنه: د IAP2 عامه کېدون ډول. - د کېدون يا مشارکت سفر: IAP2 د بشري سکتور لپاره متناسب.	پنځمه جلسه: کېدون: قدرت د خلکو په واک کې؟ <ul style="list-style-type: none"> د کېدون او ځواک ترمنځ د اړیکې اړوند د يوه مشترک پوهاوي رامنځته کول. د کېدون پر بېلابېلو کچو رڼا واچوئ. 	14:00 14:15 (15')
- سلايدونه - سيناريو/نمايش - معلومات پانې	- پرېزېنټېشن (F) - گروپي کار - عمومي بحثونه - سيناريو/نمايش	- د خلکو پر حيثيت تمرکز ساتل. - د مشارکت او مالکيت پياوړتيا: دريم پړاو: مشارکتی ارزونه (د څه په لټه کې اوسو، ولې او څرنګه): څلورم پړاو: د لومړي او دويمې موادو تحليل او شننه؛ پنځم پړاو: له ټولې او نورو ونډه والو سره د پایلو تاييد او تصديق.	شپږمه جلسه: د مشارکت پياوړتيا او دوه اړخيزې اړیکې. <ul style="list-style-type: none"> تشریح کړئ، چې ولې مشارکتی ارزونې مهې دي او کوم میتودونه او وسايل ورته شته دي. د لومړي لاس او دويم لاس موادو د تحليل پروسه او له ټولې او ښاغليانو سره د پایلو تاييد او تصديق تشریح کړئ. د ټولې پر مشارکت د کوويد-۱۹ اغېزې او د بهبود څرنګوالی يې روښانه کړئ. 	14:15 15:30 (75')

[د چای وقفه/د لومړۍ ورځې پای]

15:30

15:45

دویمه ورځ

وخت	جلسه/د زده کړې موخې	منځپانګه	د وړاندې کولو میتود	اړین توکي
08:30 09:00 (30')	<p>اوومه جلسه: د لومړۍ ورځې لنډیز او مهم ټکي</p> <ul style="list-style-type: none"> د تېرې ورځې د زده کړې تازه کول او پیاوړي کول. 	<p>- د لومړۍ ورځې تر ټولو مهم عناصر، د هغې ډلې مطابق چې د تېرې ورځې د زده کړو د تکرار دنده ورسپارل شوې.</p>	<p>- TBD د هغې ډلې له لوري چې د تېرې ورځې د زده کړو د تکرار دنده ورسپارل شوې. د بېلګې په توګه، کوپز یا بل ډول مشارکتی میتود.</p>	<p>- TBD د شتون په صورت کې.</p>
09:00 10:15 (75')	<p>اتمه جلسه: د ټولني د فیډبک راتولول او غبرګون.</p> <ul style="list-style-type: none"> د فیډبک پېژندل او دا چې ولې مهم دی او کوم ډولونه لري. د ټولني د فیډبک د یوه میکانیزم د ډیزاین او تطبیق لپاره د پلان جوړولو پروسه روښانه او تشریح کړئ. د شته میان-سازماني فیډبک میکانیزمونو، تخصصي ارګانونو او لارښودونو او وسایلو څخه باخبر اوسئ. روښانه کړئ، چې څه ډول د شایعاتو او ناسمو معلوماتو پر وړاندې غوره غبرګون وښودل شي. 	<p>- د ټولني فیډبک څه ته وايي، اهمیت او ډولونه یې.</p> <p>- د ټولني د فیډبک میکانیزم څه ته وايي: "د فیډبک تړلې کړی".</p> <p>- په ۱۱ پړاوونو کې د ټولني د فیډبک یوه میکانیزم ډیزاین او تطبیق.</p> <p>- د آواز او واقعیتونه او اساسي حل لارو بیاپېژندنه.</p> <p>- شایعاتو او ناسمو معلوماتو ته غبرګون: څه وشي او څه ونه شي.</p>	<p>- پرېزېنتېشن (F)</p> <p>- کروپي کار</p> <p>- عمومي بحثونه</p>	<p>- سلايدونه</p> <p>- سیناریوګانې</p> <p>- د معلوماتو تزریق</p> <p>- فلیپ چارټ</p> <p>- مارکرونه</p>
10:15 10:30	د چای وقفه			
10:30 12:00 (90')	<p>نهمه جلسه: غیر رسمي روزنيز تمرین.</p> <ul style="list-style-type: none"> پر سیناریو ولاړ داسې فعالیت له لارې د تېرې ورځې اصلي عناصر تمرین کړئ، چې د معلوماتو د تزریق له لارې بشپړ شي. 	<p>- سیناریو: په مایستان کې له وړاندوینې سره سم، د کووید-۱۹ ژمنی بیا فعالیت.</p>	<p>- د سیناریو پېژندنه او د معلوماتو تزریق (F)</p> <p>- کروپي کار</p>	<p>- سلايدونه</p> <p>- سیناریوګانې</p> <p>- د معلوماتو تزریق</p>

- فلېپ چارټ - مارکرونه	- عمومي بحثونه			
- د ارزونې فورم	- انفرادي تمرین - گروپي بحث	- د زده کړې د اهدافو مرور. - د ارزونې فورمونه ډک او راټول کړئ. - وروستی انعکاس او راټولونه.	لسمه جلسه: ارزونه. ● د دغه تربینګ پر څرنګوالي او د لاسنه والي پر لارو چارو رڼا واچوئ.	12:00 12:30 (30)
[د غرمې ډوډۍ/د دویمې ورځې – د روزنې پای]				